

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د
افغانستان د واکمنانو پیژندنه

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا}
پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

Ketabton.com

لیکوال ادريس ساحل صافی

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنى {بابا} پوري د
افغانستان د واكمنانو پيژندنه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د
افغانستان د واکمنانو پيژندنه

دالی

هغه کسانو ته چې په خپلو هڅو یی د
افغانستان تاریخ جوړ کړی

او

هغه لیکوالانو ته چې په خپلو هڅو یی
د افغانستان تاریخ لیکلی او نوی نسلونه
یی د تیرو حالاتو څخه خبر کړی دی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

- ستر اعليحضرت احمدشاه بابا درانی
۱۷۴۷-۱۷۷۳ شپږويشت کاله
  - تیمورشاه دورانی ۱۷۷۳-۱۷۹۳ شل کاله
  - زمان شاه درانی ۱۷۹۳-۱۸۰۱ اته کاله
  - شاه محمود درانی ۱۸۰۱-۱۸۰۴ دري کاله
  - شاه شجاع درانی ۱۸۰۴-۱۸۰۹ پنځه کاله
  - شاه محمود درانی دوهمه دوره ۱۸۰۹-۱۸۱۸ نهه کاله
  - له ۱۸۱۹-۱۸۳۳ افغانستان د جگړې ډگر خوارلس کاله
  - دوست محمد خان ۱۸۳۴-۱۸۳۹ پنځه کاله
  - شاه شجاع دوهمه دوره ۱۸۳۹-۱۸۴۲ دري کاله
  - ستر اتل غازي وزيرمحمد اکبرخان ۱۸۴۳-۱۸۴۶ دري کاله
-

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

- دوست محمد خان دوهمه دوره ۱۸۴۶-۱۸۶۳ وولس کاله
- امير شيرعلي خان ۱۸۶۳-۱۸۶۶ دري کاله
- امير محمد افضل خان ۱۸۶۶-۱۸۶۷ يو کال
- امير محمد اعظم خان ۱۸۶۷-۱۸۶۸ يو کال
- امير شيرعلي خان دوهمه دوره ۱۸۶۸-۱۸۷۸ لس کاله
- امير محمد يعقوب خان ۱۸۷۸-۱۸۷۹ يو کال
- امير محمد ايوب خان ۱۸۷۹-۱۸۸۰ يو کال
- سردار اعلي حضرت غازي امير عبدالرحمن خان ۱۸۸۰-۱۹۰۱
يو وويشت کاله
- امير حبيب الله خان ۱۹۰۱-۱۹۱۹ اتلس کاله
- غازي شاه امان الله خان ۱۹۱۹-۱۹۲۹ لس کاله
- امير عنايت الله خان ۱۹۲۹ د جنوري مياشت
- حبيب الله کلکاني جنوري تر اکتوبر ۱۹۲۹ نهه مياشتي
- محمد نادر شاه خان ۱۹۲۹-۱۹۳۳ څلور کاله
- محمد ظاهر شاه ۱۹۳۳-۱۹۷۳ څلويښت کاله

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

- اعلیٰ حضرت شهید سردار محمد داود خان ۱۹۷۳-۱۹۷۸ پنځه
کاله

- نور محمد ترکی ۱۹۷۸-۱۹۷۹ یو کال

- حفیظ الله امین ۱۹۷۹ دری میاشتی
بیرک کارمل ۱۹۷۹-۱۹۸۶ شپږ کاله

- شهید داکتر نجیب الله احمدزي ۱۹۸۶-۱۹۹۲ شپږ کاله

- حضرت صبغت الله مجددی ۱۹۹۲ دوه میاشتی

- استاد برهان الدین ربانی ۱۹۹۲-۱۹۹۶ څلور کاله

- ملا محمد عمر ۱۹۹۶-۲۰۰۱ پنځه کاله

- حامد کرزی ۲۰۰۱-۲۰۱۴ ديارلس کاله

- ډاکتر محمد اشرف غنی احمدزي ۲۰۱۴- تر اووسه.

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

احمد شاه دراني {بابا}

احمد شاه د زمان خان زوی او د دولت خان لمسی و په قوم درانی سدوزی و مور یی زرغونه نومیده احمد شاه په ۱۷۲۲ م کال په هرات کی زیریدلی دی پلار یی د هرات واکمن و د نادر افشار د مړینې وروسته په ۱۷۴۷ م کال د افغانستان پاچا شو د شیر ویش کاله واک وروسته په ۱۷۷۳ م کال په کندهار کې وفات شو د هغی د مرگ وروسته د هغه خوی تیمور شاه واک ته ورسید احمد شاه د پښتو ژبی شاعر و د دهلی پوری سیمو باندی یی واکمنی وه د پاچا کیدو مخکی عسکر و ۸ زامن یی درلودل مشر خوی سلیمان او دوهم تیمور شاه نومیده د پانی پت جگره یی مشهوره جگره ده چی په ۱۷۶۰ م کال ترسره شوه او مرهتیانو ته یی په کی ماتې ورکړه افغانان یی په اتفاق کرل د خراسان نوم یی په افغانستان بدل کړ توتیه توتیه افغانستان یی یو خای کړ د عسکرو شمیر یی یو لک ته رسیده د افغانستان لپاره یی زیات کارونه ترسره کرل او افغانانو د بابا لقب ورکړ په تخت به نه کیناسته او لونگی به یی ترله

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

تيمور شاه

تيمور شاه د احمد شاه خوي او د زمان خان لمسي و په قوم دراني سدوزي و په ۱۷۴۸م کال مشهد کي زيږيدلي و پلار يي د افغانستان څخه تر دهلي پوري واکمن و د احمد شاه د مړيني وروسته په افغانستان او هند واکمن شو د شل کاله واک وروسته په ۱۷۹۳م کال کابل کي ومړ د هغي د مرگ وروسته د هغي خوي زمان خان واک ته ورسيد تيمور شاه د دري ژبي شاعر و د دهلي پوري سيمو باندی چي احمد شاه نيولی وی واکمن و د پاچا کيدو مخکي شهزاده و د هرات والي و او وليعهد هم و د افغانانو نه خوښيده د همدی له امله يي پایتخت کابل ته راوړ ۲۴ زامن يي و مشر خوي يي همایون او کشر شاه شجاع و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

زمان خان

زمان خان د تیمورشاه خوی او د احمد شاه
لمسی و په قوم درانی سدوزی و په ۱۷۷۰م کال
هرات کې زیږیدلی و د تیمور شاه د وفات
وروسته په ۱۷۹۳م کال د افغانستان پاچا شو د
اته کاله واکمنی وروسته په ۱۸۰۱م کال د شاه
محمود لخوا وروند شو او په ۱۸۴۴م کال
هندوستان کې وفات شو د ایران او پنجاب سره
جگری د هند کمپنی لخوا د هندوستان د ځینو
سیمو نیول د تیمور شاه زامنو کې تر ټولو تکړه
کس همدا و خو د ورونو د مخالفت له امله یی
کوم خدمت ونکړ همایون په کندهار یرغل وکړ
ده هم همایون ونيو او وروند یی کړشاه زمان ته
ایران او برتانیه یو ځای شوی و او ورونه یی
ورسره د واک په سر په جگری اخته کړل

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

شاه محمود

شاه محمود د تیمور شاه خوی او د احمدشاه لمسی و په قوم سدوزی دورانی و په ۱۷۶۹م کال په هرات کې زیږیدلی و په ۱۸۰۱م کال یی شاه زمان وروند کړ او واک یی تر لاسه کړ د دری کاله واک وروسته په ۱۸۰۴م کال ورڅخه شاه شجاع پاچاهی و نیوله د یو ځل بیا په ۱۸۰۹م کال د شاه شجاع څخه د افغانستان واکمنی تر لاسه کړه د نهه کاله واکمنی وروسته په ۱۸۱۸م کال کورنی جگړه پیل شوه او د پاچاهی په کې ختمه شوه په ۱۸۲۹م کال وفات شو د پاچا کیدو مخکی شهزاده د هرات حاکم و د شاه زمان سره یی مخالفت وکړ ایران ته یی پناه وړی وه ایران د شاه زمان خلاف راوپارو او د فتح خان په مرسته یی شاه زمان مات کړ د شاه شجاع څخه چې یی کله ماتی و خوره هند ته وتبیتید او وروسته بیا د انگریز او فتح خان په مرسته یی شاه شجاع مات کړ او د افغانستان واک یی تر لاسه کړ

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

شاه شجاع د تیمور شاه خوی او د احمدشاه لمسی و په قوم سدوزی دورانی و په ۱۷۸۵م کال کابل کې زیریدلی و پلار یی د افغانستان پاچا و په ۱۸۰۴م کال کې یی د شاه محمود څخه واک ترلاسه کړ د پنځه کاله واک وروسته په ۱۸۰۹م کال د شاه محمود څخه یی ماتې وخوره او هند ته وتبیتید په ۱۸۳۹م کال یی بیا د رنجیت سنگ او انگریزانو په مرسته د دوست محمد خان څخه واک ترلاسه کړ په ۱۸۴۲م کال د نواب زمان خان خوی شجاع الدوله لخوا ووژل شو او وزیر محمد اکبر خان د افغانستان پاچا شو شاه شجاع د پاچا کیدو مخکې د کشمیر والی و دا پرمختګ خوبونکی انسان و د انگریز سره یی د لومړی ځل لپاره د سولی تړون لاسلیک کړ د د سند هغه سیمی و نیولی چی بغاوت په کې شوی و دوه کاله کورنیو جگړو په سر راخیستی و کله چی هند ته وتبیتید وروسته یی د انگریزانو او سکانو سره تړونونه وکړل دکال دوه لکه افغانی او پنځه زره لښکری به انگریزانو ته ورکوی د کشمیر تر خیبر پوری سیمی یی پرینودی په افغانستان کی

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

يو انگریزی هیأت او انگریزی لښکری به
اوسیری د انگریزانو په مرسته یی د افغانستان
واک تر لاسه کړ او افغانستان ته یی انگریزان
داخل کړ د واک حرص هغه په افغانانو کې زیات
و شرموو وروسته په خپل کړی کار پښیمانه شو
په ۱۸۴۲م کال یی د انگریز سره د جگړی لپاره
لښکر برابر کړ خو د بالاحصار څخه د لښکر په
لور روان و چی د شجاع ادوله د خپل لښکر سره
پری برید وکړ او ووژه د ملا عاشق څخه یی کوه
نور الماس واخیستل او هغه یی ووژه

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

امیر دوست محمد خان { امیر کبیر }
امیر دوست محمد خان د پاینده خان خوی و او د
یحی خان لمسی و په قوم بارکزی و په ۱۷۹۳م
کال قندهار کې زیږیدلی و په ۱۸۳۴م کال یی
واک تر لاسه کړ د څلور کاله واک وروسته په
۱۸۳۹م کال ورڅخه شاه شجاع پاچاهی تر لاسه
کړه بخارا ته لاړ وروسته د شاه شجاع خلاف د
جگری لپاره راغلی ماتی یی و خوږه انگریزانو ته
یی ځان تسلیم کړ انگریزانو په هند کې د ځان
سره نظر بند کړ په ۱۸۴۶م کال د هند څخه
راغلی او په کابل کې پاچا شو د اووه لس کاله
واک وروسته په ۱۸۶۳م کال په هرات کې مړ شو
او پر ځای یی امیر شیرعلی خان د افغانستان پاچا
شو امیر دوست محمد خان د پاچا کیدو مخکی د
رنجیت سنگ سره جگری کولی امیر دوست
محمد خان شل ورونه شپاړس میرمنی دوه
پنځوس اولادونه یی درلودل د په ۱۸۵۵م
او ۱۸۵۷م کال د جمرود په نامه دوه ترونونه د
انگریزانو سره لاسلیک کړل چی له مخی به یی د
یو بل سره مرسته کوی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

غازی وزیر محمد اکبر خان

وزیر محمد اکبر خان د امیر دوست محمد خان
خوی او د پاینده خان لمسی و په ۱۸۱۶م کال
زیریدلی و پلاری د افغانستان امیر و په ۱۸۴۳م
کال د شاه شجاع د وژل کیدو وروسته د افغانستان
پاچا شو د انگریزانو سره یی کابل کی جگړه
وکره د شپاړسوه انگریزی لښکر څخه یواځی یو
کس و تبتید او نور ووژل شول تر دری کاله واک
وروسته کله چی امیر دوست محمد خان د هند
څخه کابل ته راغی د هم واک هغه ته پرینود په
۱۸۴۶م کال مزار شریف کی وفات شو د پاچا
کیدو مخکی وزیر و انگریزانو ته یی سرسخته
ماتی ورکره

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير شيرعلي خان

امير شيرعلي خان د امير دوست محمد خان خوي او د پاينده خان لمسي و په قوم بارکزي و مور يي بي بي خديجه نومیده ميرمن يي عايشه نومیده په ۱۸۲۵م کال زيږيدلی و پلار يي د افغانستان امير و د امير دوست محمد خان د مرگ وروسته په ۱۸۶۳م کال د افغانستان امير و ټاکل شو د دري کاله واک وروسته په ۱۸۶۶م کال د عبد الرحمن خان او محمد اعظم خان لخوا ماتې و خوره امير شيرعلي خان په ۱۸۶۸م کال بېرته محمد اعظم خان ته ماتې ورکړه او د لس کاله واک وروسته په ۱۸۷۸م کال په مزار شريف کې وفات شو د هغې د مرگ وروسته يعقوب خان واک ته ورسيد امير شيرعلي خان د پاچا کيدو مخکې د هرات حاکم د کندهار حاکم او وليعهد و د افغانستان لومړی پاچا و چې پتلون او دريشی يي واغوسته په چوکي او ميز به يي ډوډی خوره عصبی سړی و سگرت يي څښل او د انگریزانو يي ډيره کرکه درلوده د روسی سره يي په شمال کې سرحدونه وټاکل لومړی ځل لپاره د حربي بنوونځی او يو ملکی بنوونځی جوړ شو د شمس النهار اخبار خپور شو د چاپ ماشين افغانستان ته راوړل شو روزل شوی فوځ جوړشو د بيلا بيلو وزارتونو لپاره د کدر وړکسان وگومارل شو افغانستان يي په پنځه ولايتونو کابل ولايت کندهار ولايت هرات ولايت افغانی ترکستان او فراه ولايتونو وويشه د خپل خوي چې دولس کلن و وليعهد ټاکلی و په دې کار تری يعقوب خان خپه شو يعقوب خان يي بندي کړ

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير محمد افضل خان

امير محمد افضل خان د امير دوست محمد خان خوي او د پاينده خان لمسي و په قوم بارکزي و په ۱۸۱۱م کال زيږيدلی و پلار يی د افغانستان امير و د امير شيرعلي خان سره يی جگړه وکړه ماتي يی و خوره او زندانی شو د د خوي عبدالرحمن خان او ورور يی محمد اعظم خان شيرعلي خان ته ماته ورکړه دا يی د زندانه راوويست او په ۱۸۶۶م کال يی د افغانستان پاچا کړد يو کال واک وروسته په ۱۸۶۷م کال د ورپيښی ناروغي له امله وفات شو د هغی د مرگ وروسته د هغه ورور محمد اعظم خان واک ته ورسيد محمد افضل خان د پاچا کيدو مخکي د زرمتم او کتوازو مشر و شهزاده هم و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

امیر محمد اعظم خان

امیر محمد اعظم خان د امیر دوست محمد خان
خوی او د پاینده خان لمسی و په قوم بارکزی و
موری د ملا صادق خور وه په ۱۸۲۰م کال
افغانستان کې زیږیدلی و پلاری د افغانستان
امیر و په ۱۸۶۷م کال د امیر محمد افضل خان د
مرگ وروسته د افغانستان پاچا شو د یو کال واک
وروسته امیر شیرعلی خان ترې واک ترلاسه کړ
دا ایران ته وتښتید او په ۱۸۶۹م کال په ایران کې
وفات شو د پاچا کیدو مخکې شهزاده او د لوگر
حاکم و د امیر شیرعلی خان څخه یی د امیر
عبدالرحمن خان په مرسته واک ترلاسه کړ او
امیر محمد افضل خان ته یی ورکړ په خپله
پاچاهی کې یی سید جمال‌الدین افغان لومړی معاون
ټاکلی و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير محمد يعقوب خان

امير محمد يعقوب خان د امير شيرعلي خان حوی
او د امير دوست محمد خان لمسی و په قوم
بارکزی و په ۱۸۴۹م کال افغانستان کی زيږيدلی
و پلاری د افغانستان امير و د شيرعلي خان د
مرگ وروسته د زندان څخه راوويستل شو او په
۱۸۷۸م کال پاچا شو د يو کال واک وروسته په
۱۸۷۹م کال استعفا ورکړه هند ته لاړ او ايوب
خان پاچا شو په ۱۹۲۳م کال هند کی وفات شو د
پاچا کيدو مخکی د هرات والی و تکړه او
جنگيالی و په ۱۸۷۴م کال د امير شيرعلي خان
لخوا بندی شو کله چی د زندان راوت زهني
ناروغی پيدا کړی وه د انگریزانو سره یی د
گندمک معاهده لاسلیک کړه

غازی محمد ایوب خان { د میوند فاتح }

لیکوال ادريس ساحل صافی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

غازی محمد ایوب خان د امیر شیرعلی خان خوی او د امیر دوست محمد خان لمسی و په قوم بارکزی و مور یی مومند نومیده په ۱۸۵۷م کال کابل کې زیږیدلی و پلار یی د افغانستان امیر و د یعقوب خان څخه وروسته په ۱۸۷۹م کال د افغانستان پاچا شو د یو کال واک وروسته تری عبدالرحمن خان پاچاهی و نیوله دا برتانوی هند ته لاړ په ۱۹۱۴م کال په لاهور کې وفات شو او پینور کې بنخ شو د پاچا کیدو مخکې د انگریزانو سره په میوند کې د جنگ قومنده د د په لاس کې وه او د هرات حاکم هم تیر شوی و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير عبدالرحمن خان {ضياء الملة والدين}

امير عبدالرحمن خان د امير محمد افضل خان خوي او د امير دوست محمد خان لمسی و په قوم بارکزی و د کال ۱۸۴۰م او ۱۸۴۴م کالو تر منځ زيږيدلی و پلار يی د افغانستان امير و د محمد يعقوب خان څخه يی په ۱۸۸۰م کال واک تر لاسه کړ د يوښت کاله واک وروسته په ۱۹۰۱م کال کابل کې وفات شو د هغه د مرگ وروسته د هغی خوي حبيب الله خان د افغانستان پاچا شو د ديورند معاهده يی د انگریزانو سره لاسلیک کړه د کافرستان ولايت يی ونيو او د نورستان په نوم يی یاد کړ د ديورند تر کرښی پوری يی واکمنی وه د واک مخکی په بخارا سمرقند او تاشکند کې د روسی د نظارت لاندی اوسیده مرکزی حکومت يی جوړ کړ بغاوتونه يی ختم کړل د استخباراتو اداره يی جوړه کړه غلو لوتمارانو او هغه خلک چې د قانون يی سرغړاوی کوو سختی سزاگانې يی ورکړی

امير حبيب الله خان {سراج الملة والدين}

ليکوال ادريس ساحل صافی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير حبيب الله خان د امير عبدالرحمن خان خوي او د امير محمد افضل خان لمسی و په قوم بارکزی وډيري زياتی بنخي يی کړی وی په کال ۱۸۷۲م د ازبکستان په تاشکند کې زيږيدلي دی پلار يی د افغانستان امير و د خپل پلار د مړيني وروسته په ۱۹۰۱م کال د افغانستان امير شو د اتلس کاله واک وروسته په ۱۹۱۹م کال د لغمان په کله گوش کې ووژل شو د هغه د وژل کيدو وروسته د هغی خوي امان الله خان د افغانستان پاچا شو امير حبيب الله خان د پاچا کيدو مخکی شهزاده و د ډيورند پوري سيمو باندی واکمن و لومړی ورځپاڼه د سراج الاخبار په نامه د د په وخت کې نشر شوه لومړی نړيوال جنگ د د په وخت کې ترسره شو د افغانستان بی طرفه اعلان کړ د لومړی ځل لپاره موټر افغانستان ته راوړل شو کابل کې د هند موقت حکومت جوړ شو

غازی امير امان الله خان { د ازادی اتل }

ليکوال ادريس ساحل صافی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

غازی امیر امان الله خان د امیر حبیب الله خان خوی او د امیر عبدالرحمن خان لمسی و په قوم بارکزی و مور یی ملکه سلطان بیگم او میرمن یی ثریا نومیده په ۱۸۹۲م کال د کابل په پغمان کې زیږیدلی و پلار یی د افغانستان امیر و د خپل پلار د مرگ وروسته په ۱۹۱۹م کال پاچا شو د لس کاله واک وروسته په ۱۹۲۹م کال استعفا ورکړه او د ورور عنایت الله خان د افغانستان پاچا شو امان الله خان ایټالیی ته لاړ په ۱۹۶۰م کال د سوزرلنډ د زوریخ په یو روغتون کې وفات شو او د ننګرهار جلال اباد ښار کې ښخ شو د پاچا کیدو مخکې شهزاده و د افغانستان خپلواکي یی تر لاسه کړه مرکه د پښتو په نوم یوه غونډه یی جوړه کړه اساسی قانون یی جوړ کړ رادیو افغانستان ته راوړل شوه په زیاتو پرختیایی پروژو کار پیل وکړ هلکان او انجونی یی ترکی ته د لوړو زده کړو لپاره واستولی د ښخو لپاره یی ښوونځی جوړ کړل اروپا ته لاړ هلته یی د ډیرو هیوادونو سره اقتصادی تړونونه لاسلیک کړل او داسی نور زیات کارونه یی ترسره کړل سرکونه یی جوړ کړل

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير عنايت الله خان {معين السلطانه }

امير عنايت الله خان د امير حبيب الله خان حوی
او د امير عبدالرحمن خان لمسی و په قوم
بارکزی و مور یی جمال بیگم نومیده په ۱۸۸۸م
کال په کابل کې زیږیدلی و پلار یی د افغانستان
امیر و د خپل ورور امان الله خان د استعفا
ورکولو وروسته په ۱۹۲۹م کال پاچا شو د دری
ورخو پاچاهي وروسته حبيب الله کلکانی کابل
محاصره کړ ده هم استعفا ورکړه او د ایران
تهران ته لاړ په ۱۹۴۶م کال په تهران کې وفات
شو د پاچا کیدو مخکې شهزاده و غوره اخلاق یی
درلودل د رشوت نه اخیستلو باندی مشهور و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

حبيب الله کلکانی { بچه سقاو، خادم دين الرسول
الله، عيار خراسان }

امير حبيب الله کلکانی د عبد الرحمان خوی دی
تاجک و دوه میړمنی یی درلودی چې بی بی
سروری سنگری او بی نظیر نومیدی په ۱۸۹۰م
کال کابل کې زیریدلی و د امان الله خان دپاچاهی
د ختمولو لپاره یی جگړه شروع کړه په ۱۹۲۹م
کال د عنایت الله خان د استعفا وروسته واک
ترلاسه کړ د نهه میاشتو واک وروسته د نادرشاه
لخوا په ۱۹۲۹م کال کابل کې ووژل شو امیر
حبيب الله خان د پاچا کیدو مخکی غلا کوله پلار
یی په سقاو مشهور و افغانستان یی د تباهی کندی
ته وارتوو خلکو ته یی مالیی معاف کړی د
انگریز سفارت څخه بغیر نور ټول سفارتونه یی
وتړل او پیر زیات خلک یی ووژل امان الله خان
هڅه وکړه چې سوله ورسره وکړی خو ونشوه

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير نادر شاه

امير محمد نادر شاه د يوسف خان حوی او د يحي
خان لمسی و په قوم بارکزی و په ۱۸۸۳م کال د
هند په دهرادون کې زيږيدلي و د حبيب الله
کلکانی څخه يی په ۱۹۲۹م کال حکومت تر لاسه
کړ د څلور کاله واک وروسته په ۱۹۳۳م کال د
عبدالخالق په نوم د يو محصل لخوا په کابل کې د
توپانچي په واسطه ووژل شو د هغی د مرگ
وروسته د هغی حوی ظاهر شاه واک ته ورسيد
د پاچا کيدو څخه مخکي د امان الله خان په وخت
کې د جنگ وزير و د کابل بناړ يی پاک کړ د
پرمختگ هڅی يی شروع کړی د ازادی په جنگ
کې سپه سالار و ډير تکړه سړی و افغانستان ته
یی زیات خدمت تر سره کړ

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

امير محمد ظاهر شاه {د ملت بابا}
امير محمد ظاهر شاه د امير نادر شاه خوي او د
يوسف خان لمسي و په قوم بارکزي و ميرمن يي
ملکه حميرا نومیده په ۱۹۱۴م کال کابل کې
زېږيدلی و د پلار د مرگ وروسته يي په
۱۹۳۳م کال د ۱۹ کالو په عمر پاچا شو د
خلوښت کاله واک وروسته په ۱۹۷۳م کال د
داود خان لخوا پري هغه وخت کودتا وشوه چې دا
په ايتاليا کې و د هم استعفا ورکړه او په ايتاليا کې
مېشت شو د حامد کرزي په وخت کې کابل ته
راغلی او په ۲۰۰۷م کال کابل کې وفات شو د
پاچا کيدو مخکې شهزاده و دويم نړيوال جنگ د د
په وخت کې ترسره شو چې افغانستان خان بي
طرفه اعلان کړ د د پاچاهي کې زيات امنيت و
دموکراسي هم وه پاکستان د د په وخت کې جوړ
شو د ايران سره د اوبو ستونزه د د په وخت کې
د موسی شفيق لخوا حل شوه زيات د برېښنا بندونه
سرکونه فابريکي او نوري پراختيايي پروژي
ترسره شوي خو د د په حکومت کې قحطي ډيره
وه

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

ولسمشر محمد داود خان
ولسمشر محمد داود خان د عزیز خان خوی او د
یوسف خان لمسی و په قوم بارکزی و میرمن یی
زینب نومیده په ۱۹۰۹م کال کابل کې زیږیدلی و
په ۱۹۷۳م کال یی په امیر محمد ظاهر شاه کودتا
وگره او واک یی تر لاسه کړ د پنځه کاله واک
وروسته په ۱۹۷۸م کال پری د خلق دموکرات
گوند لخوا کودتا وشوه او په ارگ کې ووژل شو
د ولسمشر کیدو مخکې د دفاع وزیر او
صدراعظم و اووه اولادونه یی درلودل خالد،
عمر، ویس، زرلبنته، تورپیکي، شینکي او
درخانی نومیدل د د واک په وخت کې د لومړی
حل لپاره انتخابات رامنځته شو امنیت ډیر بڼه و
زیاتی اقتصادی او پرختیایی پروژو باندی کار
پیل شو خلکو ته د دموکراسی اجازه ورکړل شوه
د روس او امریکی دواړو سره یی اړیکی پاللی د
داود پاچاهی د افغانستان تر ټولو غوره پادشاهی
یادیری داود خان عصبی سړی و د پښتونخوا
غوښتونکی و او د پښتونخوا تر لاسه کولو لپاره
یی هڅی کولی په اخر کې د برژنیف سره لفظی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

شخړه وکړه ويل به يی زه روسی سگريت په
امريکايی اور لیتز بلوم د د په وژل کيدو کې د
روسی لاس و د دي د وژل کيدو وروسته په
افغانستان کې انقلاب رامنځته شو چې تر اوسه
روان دی

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

نور محمد ترکی

نور محمد ترکی د خاتم افغان کمالی حوی دی په قوم نوکندي دی مور یی سعیده طوسانی نومیری دري میرمنې یی درلودی راضیه حسنیه او عالیه نومیدی په ۱۹۱۷م کال په غزنی کې زیږیدلی و په ۱۹۷۸م کال یی په داود خان کودتا وکړه او واک یی تر لاسه کړ د یو کال واک وروسته په ۱۹۷۹م کال د حفیظ الله امین لخوا په کابل کې ووژل شو د پاچا کیدو مخکی لیکوال و او د حزب دموکرات خلق افغانستان مشر و تاج محمد او نسیم یی زامن و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

حفيظ الله امين

حفيظ الله امين د حبيب الله حوی و په ۱۹۲۱م کال
کابل کې زيږيدلی و پلار يی د زندان مشر و په
۱۹۷۹م کال يی په نورمحمد تره کی کودتا وکړه
او واک يی تر لاسه کړ د دري میاشتنو پاچاهی
وروسته کابل کې ووژل شو او بيرک کارمل
واک ته ورسيد د پاچا کيدو مخکي د خلق
دموکرات گوند غړی و معلم د بنوونخی مدير او
وروسته د يو امریکایی موسسی سره کار کوو په
بورس کې امریکی ته لار هلته يی لوړی زده
کړی وکړی د د په وخت کې هم انقلاب و د دی
وژل کيدو سره سم روسانو په افغانستان حمله
وکړه

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

ببرک کارمل

ببرک کارمل د محمد حسين خان حوی او د محمد هاشم لمسی و په قوم تاجک و په ۱۹۲۹م کال کابل کې زيږيدلی و پلار یی د پکتیا والی و په ۱۹۷۹م کال د حفیظ الله امین د وژل کیدو وروسته د روسانو لخوا د افغانستان پاچا وټاکل شو د شپږ کاله واک وروسته د روسانو لخوا د واک لرې شو او نجیب یی پر خای وټاکل شو په ۱۹۹۶م کال په مسکو کې وفات شو او د حیرتانو کې خښ شو د پاچا کیدو مخکی د پرچمیانو گوند مشر د صدراعظم مرستیال او سفیر و دا د روسانو سره یو خای راغلی روسانو ته ډیر وفاداره و ډیر پښتانه یی ووژل مشروبات یی خښل د دویم شاه شجاع په نوم یادیده د واک حریص و مکار او فریبگر انسان و افغانستان یی د تباهی سره مخ کړ په اولادونو یی روسی نومونه ایښی و د خلق دموکرات گوند سره یی خرابی اړیکی درلودی یو حل بندی شوی و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

ډاکټر نجیب الله احمدزی

ډاکټر نجیب الله احمدزی د اختر محمد خوی و په قوم احمدزی و په ۱۹۴۷م کال پکتیا کې زیږیدلی و په ۱۹۸۶م کال د ببرک کارمل د استعفا وروسته د افغانستان پاچا شو د شیر کاله واک وروسته په ۱۹۹۲م کال کې پاچاهی ښکته شوه او صبغت الله مجددي د افغانستان پاچا شو نجیب الله په بین المللی کې پناه واخیسته په ۱۹۹۶م کال د طالبانو حکومت لخوا په زور د بین المللی دفتر څخه راووېستل شو او کابل کې اعدام شو د پاچا کیدو مخکې د حاد ریس د خلق دموکرات گوند ویاند په ایران کې سفیر او ډاکټر و دا چې کله د حاد ریس و زیاتی ډله یزی وژنی وشوی خو د پاچاهی په وخت کې یی د سولی لپاره هلی خلی کولی روسان یی مجبور کړل چې د افغانستان څخه ووځی د ډیورنډ کرښی د نه لاسلیکولو په بدل کې اعدام شو په وروستیو کې یی زیات کارونه ترسره کړل سیاسی بندیان یی ازاد کړ یو طرفه اوربند یی اعلان کړ بیرته افغانستان ته پنځه میلیونه مهاجر راستانه شو دموکراسی ته یی

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

خاص خای ورکړ د وسلو ټولولو کمپاین یی
شروع کړ نوی اساسی قانون یی جوړ کړ او
داسی نور زیات کارونه یی ترسره کړل درې
لورگانی یی درلودی هیلې ، اونی او موسکا
نومیدی په ډیر بد ډول کابل کې اعدام شو دوه ځل
بندی شوی هم و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

صبغت الله مجددی

صبغت الله مجددی د محمد معصوم مجددی خوی
و په ۱۹۲۵م کال کابل کی زیزیدلی و د مجددی د
کورنی څخه و په ۱۹۹۲م کال د مجاهدینو د
تړون د مخی او د نجیب د حکومت د راپارزولو
وروسته پاچا شو د دوو میاشتو واک وروسته یی
واک برهان الدین ربانی ته پرینود او په ۲۰۱۹م
کال کابل کی وفات شو د پاچا کیدو مخکی د
مجاهدینو قومندان و د روسانو خلاف یی جهاد
کولو د حامد کرزی په وخت کی د مشرانو جرگی
مشر و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

برهان الدین ربانی

برهان الدین ربانی د محمد یوسف خوی و په قوم
تاجک و په ۱۹۴۰م کال بدخشان کې زیږیدلی و
په ۱۹۹۲م کال د صبغت الله مجددی واک
پرینودو وروسته د افغانستان پاچا شو د څلور
کاله واک وروسته تری واک ملا محمد عمر
ترلاسه کړ په ۲۰۱۱م کال کابل کې په ځانمرگی
برید کې ووژل شو د پاچا کیدو مخکې د
مجاهدینو قومندان و او د جمعیت اسلامی مشری
یی کوله د ځوانانو د نهضت مشر و د د په وخت
کې د مجاهدینو خپل منځی جگری وی فساد زیات
شوی و دری اولادونه لری شجاع الدین ، صلاح
الدین او فاطمه نومیری په ۲۰۰۱م کال بیا د
افغانستان واک ترلاسه کړ خو د لنډی مودی لپاره
او بیرته یی واک حامد کرزی ته پرینود پنځه
کاله ولسی جرگه کې د بدخشان د خلکو استازی
و وروسته یی د سولی راوستو لپاره هلی ځلی
کولی او د سولی لار کې شهید شو د سولی عالی
شورا مشر و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد
ملا محمد عمر د غلام نبی خوی و په قوم
هوتک و په ۱۹۵۹م کال کندهار کې زیږیدلی و
پلار یی عالم و په ۱۹۹۶م کال یی د برهان الدین
ربانی څخه واک تر لاسه کړ د ۵ کاله واک
وروسته په ۲۰۰۱م کال د امریکې او نړیوالو
ځواکونو له لوری په افغانستان حمله وشوه او
حامد کرزی پاچا شو په ۲۰۱۵م کال د پاکستان
کراچي کې وفات شو د پاچا کیدو مخکې ملا او
مجاهد و د د په وخت کې افغانستان کې فساد له
منځه لاړ جگړه کابو شوه اسلامی قانون نافذ شو
خو حکومت یی یواځی څو هیوادونو په رسمیت
وپیژنده بین المللی د افغانستانه ووته ډاکټر نجیب
یی اعدام کړ د اسلام په نامه ځینی کارونه ترسره
شو چې د دوی نوم یی بدنام کړ په بنځو یی د زده
کړو بندیز ولگوو دموکراسی یی ختمه کړه عالم
و اوسامه بن لادن ته یی افغانستان کې پناه ورکړه
چې د طالبانو د حکومت د پرځیدو لامل شوه د
پاکستان ISI او عربستانی خلک امریکایی
استخبارات او نور استخبارات یی په حکومت کې

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د
افغانستان د واکمنانو پیژندنه

حای نیولی و د واک ختمیدو وروسته یی د
امریکا او افغان حکومت سره جگړه پیل کړه

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

جمهور ریس حامد کرزی
ولسمشر حامد کرزی د عبدالاحد کرزی حوی او
د خیر محمد خان لمسی دی په قوم پوپلزی دی
میرمن یی زینت کرزی نومیری په ۱۹۵۷م کال
قندهار کی وزیرید په ۲۰۰۱م کال کی د امریکا
په مرسته د ملا محمد عمر څخه د افغانستان
حکومت تر لاسه کړ د دری کاله موقتی اداری
وروسته د انتخاباتو د لاری د افغانستان ولسمشر
وتاکل شو د موقتی اداری د کالونو سره د دیارلس
کاله واک وروسته په خپله خوښه حکومت
پرینود او د وروسته ډاکتر محمد اشرف غنی د
انتخاباتو د لاری د افغانستان ولسمشر شو حامد
کرزی ژوندی دی او په کابل کی اوسیری د
ولسمشر کیدو مخکی د جبهی د گوند کمیشنری
سره یی ارتباط لرل شپږ وروڼه او یوه خور لری
یو حوی او دوه لورگانی لری میرویس ملالی او
هوسی نومیری د انتخاباتو ترسره کیدل نوی
اساسی قانون جوړول لویه جرگه راغوبنتل
دموکراسی عامول افغانستان کی بنحو ته د زده
کرو زمینه برابرول په افغانستان کی د فابریکو

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

جوړول بهرنیو هیوادونو سره د سوداگریزو
اریکو ټینګول او داسی نور ډیر کارونه ترسره
کړل خو په افغانستان کې یی جګړه ختمه نه کړه
امریکا او نور بهرنی ځواکونه افغانستان ته
راغلل چی د افغانانو د مخالفت سره مخ شو او په
افغانستان کې د طالبانو او بهرنیو هیوادونو تر
منځ جګړه ونښته حکومت د بهرنیو ځواکونو
ملا تر وکړ

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پیژندنه

ولسمشر محمد اشرف غنی {بابا}
ولسمشر محمد اشرف غنی د شاه جهان خوی دی
په قوم احمدزی دی میرمن یی رولاغنی نومیری
په ۱۹۴۹م کال لوگر کې زېږیدلی دی پلار یی په
کابل کې د ترانسپورت شرکت درلود اشرف غنی
په ۲۰۱۴م کال د انتخاباتو له لاری د افغانستان
ولسمشر وټاکل شو خو د عبدالله عبدالله سره یی د
ملی یووالی حکومت جوړ کړ په ۲۰۱۹م کال بیا
ټاکنی وشوی او د د افغانستان واک تر لاسه کړ
تر اوسه ولسمشر دی د ولسمشر کیدو مخکی په
نړیوال بانک کی دنده درلوده او د مالیی وزیر هم
پاتی شوی د افغانستان لخوا د بین المللی مشری
ته هم نوماند و خو د بان کی مون څخه وروسته
شو د ملگرو ملتونو سره د سلاکار دنده یی هم
ترسره کړی نوموړی لیکوال هم دی او د ناکامو
دولتونو سمونه، د عادلانه نظام لار په نوم کتابونه
یی لیکلی دی دینی زده کړی یی په کراچی کې
کړی دی یو خوی او یو لور لری چی طارق او
مریم نومیری بناغلی غنی وایی زه د امان الله
خان په تگ لاره هم د د په وخت کې افغانستان

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

زيات پرمختگ وکړ د امريکا او طالبانو تر منځ
د سولې تړون تر سره کيدل د اروپايي هيوادونو
سره سوداگريزې اړيکې ټينگول ايران ته د ريل
پټلۍ لاره جوړول اروپا ته د لاجوردو لار
جوړول د ډيورند په کرښه د پاکستان لخوا د
اغزن سيم تيرول د جگړې شدت او داسې نورې
ډيرې پيښې تر سره شوي د سولې راوستلو لپاره
هڅې کله چې د ماليې وزير و په ختيځه اسيا کې
تر ټولو تکړه د ماليې وزير نومول شوي و د
نړۍ په مشهورو پوهنتونونو کې ښوونکي و د
کابل د پوهنتون مشر هم و

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پورې د
افغانستان د واکمنانو پیژندنه

تیروتنې په لاندې ادرس راواستوی

safi.idris1234@gmail.com

د احمد شاه {بابا}تر اشرف غنی {بابا} پوري د
افغانستان د واکمنانو پيژندنه
مأخذونه

د افغانستان لنډ تاريخ

ليکوال: پوهاند عبد الحی حبيبي

د افغانستان په معاصر تاريخ يوه لنډه کتنه

ليکوال: کانديد اکاډميسين محمد ابراهيم عطايي

انټرنیټ

فارسي ويکيپيډيا

پښتو ويکيپيډيا

انگليسي ويکيپيډيا

د احمد شاه {بابا} تر اشرف غنی {بابا} پوري د افغانستان د واکمنانو پيژندنه

د ليکوال لنډه پيژندنه

ادريس ساحل صافي دمحمد نظير صافي خوي او د اکرم جان صافي لمسي دی په ۲۰۰۴م کال د کونړ ولايت اسعداباد ښار کې زيږيدلي دی اصلي د کونړ ولايت وټه پور ولسوالي اوسيدونکي دی تر څلورم ټولگي پوري يې په سليم خان عالي لېسه کې زده کړی کړی د هغه وروسته يې تر لسم ټولگي پوري زده کړی د شيخانو متوسطه ښوونځی کې کړی او اوس د عمرخان عالي لېسې د دولسم ټولگي زده کوونکی دی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**